

10 SEP. 2012

CVZ

College voor zorgverzekeringen

Eekholt 4
1112 XH Diemen

Postbus 320
1110 AH Diemen

(020) 797 85 55
(020) 797 85 00

info@cvz.nl
www.cvz.nl

Aan de Geschillencommissie van
Stichting Klachten en Geschillen
Zorgverzekeringen (SKGZ)
T.a.v. mevrouw
Postbus 291
3700 AG ZEIST

201102763

Uw brief van
3 augustus 2012

Uw kenmerk
G47 2011.02763/17/G

Datum
7 september 2012

Ons kenmerk
ZA/2012102876

Behandeld door

Doorkiesnummer
(020) 797 87 07

Zaaknummer
2012093359

Onderwerp
Advies als bedoeld in artikel 114 Zorgverzekeringswet

Geachte voorzitter, commissie,

U hebt op 3 augustus 2012 aan het College voor zorgverzekeringen advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid Zorgverzekeringswet. Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van elektrische epilatie van het gezicht en de hals in verband met overmatige beharing bij interseksualiteit.

Bij uw adviesaanvraag hebt u ons ook een kopie van het dossier gestuurd, maar een verslag van de hoorzitting ontbreekt nog. Het College brengt daarom een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

Vooraf merkt het College op dat de adviestaak van het College beperkt is tot de vraag of een verzekerde aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Het advies van het College kan dus geen betrekking hebben op een beslissing van een zorgverzekeraar op basis van de aanvullende verzekering of op basis van coulance.

Medische beoordeling

Na kennisneming van het geschil heeft het College dit dossier voor een medische beoordeling voorgelegd aan zijn medisch adviseur. Deze heeft de stukken en foto's bestudeerd en deelt het volgende mee, hierbij rekening houdende met de vraag van uw commissie of de situatie van verzoekster - ten aanzien van de aanspraak op vergoeding van elektrische epilatie ten laste van zorgverzekering - te vergelijken is met die van transseksuelen.

Inleiding op grond van de medische informatie uit het dossier.

Het geschil betreft vergoeding van elektrische epilatie in verband met overmatige beharing bij interseksualiteit. Verweerder stelt zich op het standpunt dat elektrische ontharing bij interseksualiteit geen aanspraak is, omdat de situatie niet vergelijkbaar is met transseksuelen. Nu sprake is van andersoortige medische problematiek, wordt volgens verweerder de indicatie van verzoekster niet gelijkgesteld aan die van transseksuelen.

Verzoekster geeft aan dat sprake is van hermafrodisme (bij haar zijn zowel mannelijke als vrouwelijke geslachtskenmerken aangelegd). Hierdoor is haar hormoonbalans verstoord. Verzoekster komt uiterlijk over als een vrouw en hangt ook een vrouwelijke rol aan. Uit het dossier komt naar voren dat verzoekster is geboren met mannelijke geslachtskenmerken. De penis is in de puberteit verder ontwikkeld. Er was sprake van zaadballen beiderzijds die niet goed zijn ingedaald. In 2011 zijn de zaadballen operatief verwijderd in Duitsland.

Verzoekster geeft aan dat de verstoring in de hormoonbalans overbeharing in het gelaat veroorzaakt. Dit is voor verzoekster in praktisch en emotioneel opzicht erg onplezierig. Verzoekster stelt zich op het standpunt dat haar situatie technisch vergelijkbaar is met die van transseksuelen en vrouwen met overbeharing als gevolg van hormoonschommelingen. In deze gevallen is volledige vergoeding geen probleem.

In het dossier is een aanvraag aanwezig van de huisarts van verzoekster voor vergoeding van elektrische epilatie. De huisarts geeft als reden aan: "ongewenste haargroei bij een transseksuele vrouw".

In het dossier zijn twee brieven van een Duitse uroloog (vertaald vanuit het Engels naar het Nederlands) d.d. 5 oktober 2011 en 21 november 2011 aanwezig, waarin hij de volgende verklaring afgeeft: "In mijn mening ben je interseksueel geboren, maar in hersengeslacht een dominant vrouwelijk persoon. We hebben een bilaterale orchidectomie (castratie) en een perineale verkennende operatie uitgevoerd. Hoewel we een vaginaal restant konden vinden die niet verder bruikbaar was voor de constructie van een vagina, is er geen bewijs voor enige verdere anatomische variatie. Na de operatie op 23 oktober 2011 ben je onomkeerbaar onvruchtbaar."

Overwegingen

De medische diagnose hermafrodisme vereist de aanwezigheid van zowel ovarieel als testiculair weefsel in ofwel dezelfde of de andere gonade. Dit is een zeldzame aandoening.

De medische informatie in het dossier is erg beperkt. Op basis van deze informatie kan de medische diagnose hermafrodisme niet worden onderbouwd.

Beoordelingskader Zorgverzekeringswet

Het College heeft in 2007 en 2008 een toetsingskader opgesteld voor de zorg aan transseksuelen¹ binnen de Zorgverzekeringswet (Zvw). Dit toetsingskader moet gevolgd worden voordat er sprake kan zijn van een diagnose transseksualiteit² in het kader van de Zvw en voordat er sprake kan zijn van aanspraak op plastisch chirurgische ingrepen bij transseksualiteit.

Epilatie van de baard (gezichts- en halsbehairing) bij transseksualiteit betreft een behandeling van plastisch-chirurgische aard ter correctie van een secundair geslachtskenmerk. Het College heeft hieromtrent geconcludeerd dat in de regel gesproken kan worden van verminking als bedoeld in artikel 2.4, lid 1, onder b, ten tweede van het Besluit zorgverzekering. Daarmee valt de epilatie van de baard bij transseksualiteit in de regel onder de dekking van de basisverzekering (Zvw).

Uit het dossier blijkt niet of bij verzoekster sprake is geweest van onderzoek naar transseksualiteit als bedoeld in het toetsingskader. Wel blijkt uit het dossier dat in Duitsland beiderzijds orchidectomie heeft plaatsgevonden. Verzoekster geeft aan dat zij zichzelf geen transgender vindt.

Nu er geen sprake is van vastgestelde transseksualiteit, is er geen sprake van elektrische epilatie van baardhaar als secundair geslachtskenmerk in het kader van de behandeling van transseksualiteit.

De gewenste epilatie moet daarom getoetst worden aan de criteria voor plastische chirurgie in de Zvw. Plastische chirurgie is voor het grootste deel uitgesloten zorg voor de Zvw. Volgens de Zvw behoren behandelingen van plastisch chirurgische aard alleen tot de verzekerde prestatie indien er sprake is van aantoonbare lichamelijke functiestoornissen of verminking.

Bij epilatie van overmatige beharing in het gelaat is er géén sprake van een afwijking in het uiterlijk die gepaard gaat met aantoonbare lichamelijke functiestoornis. Op basis van informatie in het dossier is er geen sprake van een verminking als gevolg van ziekte, ongeval of geneeskundige verrichting.

Conclusie

Verzoekster is niet geïndiceerd voor vergoeding van epilatie van de baard (gezichts- en halsbehairing).

Juridische beoordeling

Het College heeft kennisgenomen van de stukken. Op basis van de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering en het advies van de medisch adviseur, is het College van oordeel dat verzoekster niet in aanmerking komt voor het gevraagde.

¹ *Transseksualiteit kan worden omschreven als de meest extreme vorm van gender-dysforie die gepaard gaat met de wens om verlost te worden van de eigen primaire en secundaire geslachtskenmerken en om zo volledig mogelijk en permanent mogelijk te leven als iemand van het andere geslacht. Kortom: de anatomische geslachtskenmerken komen niet overeen met de geslachtsbeleving. Het is een psychische aandoening, die in DSM-IV geclassificeerd is als gender identity disorder (DSM-IV 302.6), en in de ICD-10 als transseksualisme (F64.0). De prevalentie in Nederland is 1 12 900 mannen en 1 30 400 vrouwen. Psychiatrische hulp alléén is niet afdoende; voor de meeste transseksuelen is een zo goed mogelijke lichamelijke correctie, oftewel aanpassing van het lichaam aan het als eigen ervaren geslacht, de enige behandeling die kan leiden tot verbetering van de kwaliteit van leven. Een internationale werkgroep van professionals op dit gebied, The Harry Benjamin International Gender Dysphoria Association¹, heeft richtlijnen vastgesteld voor de behandeling en begeleiding van transseksuelen. De in Nederland op dit gebied gespecialiseerde centra conformeren zich aan deze internationale richtlijnen.*

² Zaaknummer 28078111

In artikel 18 van de Univé Zorg Geregeld Polis is, voor zover voor het onderhavige geschil van belang, bepaald dat het recht van een verzekerde op geneeskundige zorg als bedoeld in artikel 13 (medisch-specialistische zorg) behandeling van plastisch-chirurgische aard omvat, als het gaat om correctie van:

1. afwijkingen in het uiterlijk die gepaard gaan met aantoonbare lichamelijke functiestoornissen;
2. verminkingen die het gevolg zijn van een ziekte, een ongeval of een geneeskundige verrichting.

Dit komt overeen met hetgeen daarover bij en krachtens de Zorgverzekeringswet is bepaald.

Nu de medisch adviseur heeft aangegeven dat hier geen sprake van is, komt verzoekster niet in aanmerking voor vergoeding van elektrische epilatie van het gezicht en de hals in verband met overmatige beharing.

Advies

Gelet op het bovenstaande adviseert het College tot afwijzing van het verzoek.

Hoogachtend,

†
†